

Advies Archeologische Monumentenzorg 2014-nr. 147

Beoordeling rapport Postelsedijk en Grensweg te Reusel

Aan: Gemeente Reusel- De Mierden
Mevr. Miriam de Bont
Postbus 11
5540 AA Reusel

Datum: 9-12-2014

Onderwerp: *Postelsedijk 15-17 en Grensweg (ong.), Reusel (gemeente Reusel-De Mierden). Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek (ADC rapport 3756), d.d. 1-12-2014, opgesteld door J. Huizer.*

Van: Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)
Keizer Karel V Singel 8, 5615 PE Eindhoven
Postbus 8035, 5601KA Eindhoven
Mevr. drs. Ria Berkvens
Tel. 088-3690638 / 06-15829049
E-mail: R.Berkvens@odzob.nl

Inleiding

Op 3 december 2014 hebben wij van de gemeente Reusel-De Mierden per mail opdracht gekregen om het conceptrapport *Postelsedijk 15-17 en Grensweg (ong.), Reusel (gemeente Reusel-De Mierden). Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek (ADC rapport 3756), d.d. 1-12-2014, opgesteld door J. Huizer* te beoordelen. Aanleiding tot het archeologisch onderzoek is de voorgenomen vergroting van de percelen en uitbreiding van de bedrijfsbebouwing aan de Postelsedijk 15-17. Het doel van het verkennende booronderzoek is het aanvullen en toetsen van de op basis van de Erfgoedkaart opgestelde gespecificeerde verwachting. Met het verkennende booronderzoek zal de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan bepaald worden.

Uiteindelijk dient het rapport voldoende inzicht te geven in de mogelijk aanwezige archeologische waarden aan de hand waarvan de gemeente een voldoende onderbouwde selectiebesluit kan nemen. Dit betekent dat het vooronderzoek uitgevoerd moet worden tot het niveau waarop deze beslissing gefundeerd genomen kan worden.

Samenvatting van het plan en het rapport

Onderzoekskader RO: Omgevingsvergunning tbv wijziging bestemming
Grootte onderzoeksgebied: circa 1,6 ha
Onderzoeksperiode: november 2014
Opdrachtgever: Van Dun Advies
Opdrachtnemer: ADC Archeoprojecten

Op basis van de archeologische beleidskaart van de gemeente Reusel-De Mierden ligt het deelgebied Postelsedijk deels in een zone met lage en deels in een zone met hoge archeologische verwachting en het deelgebied Grensweg in een zone met lage archeologische verwachting. De verwachting is dat hier mogelijk sporen van activiteiten en bewoning uit de Steentijd aanwezig zijn. Een eventuele vindplaats uit de periode Paleolithicum – Neolithicum kenmerkt zich hier door de aanwezigheid van een vondststrooiing van hoofdzakelijk vuursteen en daarnaast aardewerkfragmenten. Ook kan er sprake zijn van grondsporen. Het archeologische niveau kan echter aangetast zijn door recente landbouwactiviteiten. Door het bedrijf ORBit van de Universiteit Gent is voorafgaand aan het

booronderzoek een geofysische EMI- (Elektromagnetische Inductie) bodemscan uitgevoerd in het deelgebied Postelsedijk. Mede omdat deze bodemscan erop wijst dat in dit deelgebied sprake is van bodemverstoringen, is het onderzoek gericht op het daadwerkelijk vaststellen van deze bodemverstoringen.

Uit de elektromagnetische inductie bodemscan is de geleidbaarheid van de bodem op de dieptetrajecten 0-50 cm, 0-100 cm, 0- 250 cm en 0-300 cm –mv af te lezen. Een hoge geleidbaarheid van de bodem wordt veroorzaakt door een relatief hoog vochtgehalte en een lage wijst op een relatief laag vochtgehalte. Vergelijking met de Erfgoedkaart laat zien dat de gebieden met hogere geleidbaarheid grotendeels corresponderen met de zone met lage verwachting (in dit geval de lagere zandgronden). De gebieden met lage geleidbaarheid corresponderen grotendeels met de zone met hoge verwachting (de iets hoger gelegen “randen van laagten op het hoge”. Het is niet ondenkbaar dat het gebied met hoge geleidbaarheid (lage verwachting) een uitloper is van het vennengebied “De Moeren” ten westen van het plangebied. Een bijkomende oorzaak zou kunnen zijn, dat het gebied bij of na de ontginning is geëgaliseerd, waarbij de hoger gelegen gedeelten enkele decimeters zijn afgegraven en de lager gelegen (veen)gebieden zijn opgehoogd met het elders afgegraven zand. Door egalisatie op de hogere delen zullen humeuze (en dus goed vocht vasthoudende en goed geleidbare) lagen, als B-horizonten, grotendeels zijn verdwenen. Dit komt in ieder geval overeen met de bevindingen uit het booronderzoek, waaruit eveneens blijkt dat de oorspronkelijke podzolbodem grotendeels is verdwenen. In het westen bevindt zich een vrij scherp afgebakende zone met “menselijke verstoringen”. Wanneer deze wordt vergeleken met de boringen waarin verstoringen zijn aangetroffen, dan valt op dat de verstoorde zone in werkelijkheid (op basis van de boringen) groter is.

Bij het booronderzoek zijn 10 boringen gezet met een 7 cm edelmanboor. De boringen worden zo optimaal mogelijk verspreid over het plangebied en zo mogelijk geplaatst in een systematisch verspringend 40x50 m grid. De boringen worden gezet met een 7cm Edelmanboor en/of een 3cm guts tot op het archeologisch relevante niveau en maximaal tot ca. 2 m. Het opgeboorde materiaal wordt bestudeerd op het voorkomen van archeologische indicatoren door het te versnijden en/of verbrokkelen.

In deelgebied *Postelsedijk 15-17* zijn 7 boringen uitgevoerd. De ondergrond bestaat hier voor het overgrote deel uit grof (oud dek)zand, naar beneden toe met grind, wat wijst op de Formatie van Sterksel. Met uitzondering van de boringen 1 en 6, waar een afgetopt restant van een B-horizont is aangetroffen, zijn in de boringen in dit deelgebied geen kenmerken van natuurlijke bodemvorming aangetroffen. In boringen 1 en 6 is de bodem tot (diep) in de B-horizont verstoord en in de overige vijf boringen tot in de C-horizont. Ook een plaggende of cultuurlaag ontbreken.

In deelgebied *Grensweg (ong.)* zijn drie boringen verricht. De ondergrond bestaat hier voor het overgrote deel uit fijn (oud dek)zand. In boring 10 is tussen 25 en 75 cm –mv een pakket bosveen aangetroffen. Het deelgebied ligt aan de oostelijke rand van de Reuselse Moeren, een gebied met vennen. Het aantreffen van veen in boring 10 leidt tot de conclusie dat er voor de ontginning ter plaatse van dit deelgebied blijkbaar ook een ven heeft gelegen. Onderin de drie boringen is sprake van een C-horizont in het dekzand. In boring 9 wordt deze tussen 45 en 55 cm –mv bedekt door een gevlekt pakket, dat is geïnterpreteerd als omgewerkt. In alle drie de boringen wordt dit alles direct bedekt door de bouwvoor. In alle boringen is de bodem tot in de C-horizont verstoord, vermoedelijk als gevolg van grondbewerking. Ook hier ontbreekt een plaggende of cultuurlaag.

Geconcludeerd kan worden dat beide deelgebieden oorspronkelijk deel hebben uitgemaakt van een dekzandlandschap met daarin laagtes (deelgebied Grensweg en het noordoosten van deelgebied Postelsedijk). Hierin is plaatselijk sprake geweest van veenvorming (boring 10). De laagte was waarschijnlijk onderdeel van het vennengebied “De Moeren”, waarvan nu nog steeds een restant aanwezig is op ca. 1 km ten westen van het plangebied. Wat de oorspronkelijke bodemopbouw was, is op basis van de boringen niet goed te zeggen, omdat in bijna alle boringen de bodem tot in de C-horizont verstoord was. Het oorspronkelijke vondstniveau zou zich hebben bevonden in de B- en eventueel E-horizont, maar aangezien deze horizonten door omwerking of oppervlakkige afgraving zijn verdwenen, zullen eventuele vondsten hooguit nog in de bouwvoor aanwezig zijn en daarmee uit context geraakt. Doordat de bodem in de meeste gevallen tot in de C-horizont is omgewerkt, is ook het sporenniveau (met uitzondering van diepe grondsporen) aangetast. ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling.

Beoordeling

Het rapport is prima leesbaar en het kaartmateriaal is van goede kwaliteit. Het rapport voldoet aan de Kwaliteitseisen van de Nederlandse Archeologie en de aanvullende richtlijnen van de gemeente Reusel-De Mierden. Wij stemmen in met het advies van ADC ArcheoProjecten om het plangebied vrij te geven wat betreft archeologie. De boringen maken duidelijk dat we hier geen intacte archeologische vindplaatsen, die hier vooral uit de Steentijd zullen dateren, meer mogen verwachten. Ook het ontbreken van vondsten in de boringen geven aan dat de trefkans erg klein is.

Wel merken we op dat de gemeente Reusel-De Mierden over aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek beschikt. Deze vormen een bijlage van het archeologisch beleidsplan. Zie bijlage 2.

Selectiebesluit

Uit het archeologisch onderzoek blijkt dat zich naar alle waarschijnlijkheid geen behoudenswaardige archeologische resten bevinden in de bodem van het plangebied. Het plangebied had een hoge archeologische verwachtingswaarde, maar aangezien in het plangebied een intacte bodem ontbreekt, is de kans klein op het aantreffen van behoudenswaardige archeologische vindplaatsen. Gezien de uitkomsten van dit onderzoek, achten wij vervolgonderzoek niet noodzakelijk en is het niet nodig om specifieke voorschriften aan de omgevingsvergunning te hangen. Wel moet vermeld dat de aanwezigheid van archeologische resten nooit geheel kunnen worden uitgesloten op basis van het uitgevoerde onderzoek. Indien tijdens het bouwen toch monumenten (archeologische resten), als bedoeld in artikel 1 van de Monumentenwet 1988 worden gevonden, moeten de werkzaamheden onmiddellijk worden gestaakt. De vondst moet direct worden gemeld aan de gemeente Reusel-De Mierden en de Minister van OCW (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). De vergunninghouder kan worden verplicht om vervolgens archeologisch onderzoek uit te laten voeren door een archeologisch deskundige waarmee wordt vastgesteld of de gevonden monumenten (archeologische resten) moeten worden opgegraven of dat technische maatregelen moeten worden getroffen voor een duurzaam behoud van de monumenten (archeologische resten) in de bodem. De opzet van dit onderzoek alsmede de door u in te schakelen archeologisch deskundige behoeven onze goedkeuring. De bouwwerkzaamheden mogen pas worden hervat nadat wij daartoe hebben ingestemd en dienen plaats te vinden onder de door ons gestelde voorwaarden.

Toelichting

Op basis van de gegevens van het vooronderzoek stelt de uitvoerder van het onderzoek een waardering en selectieadvies op. Op grond van het onderzoeksrapport nemen Burgemeester en Wethouders een besluit ('selectiebesluit') ex art. 39/41 Monumentenwet. Hierbij wordt besloten of de vergunning verleend wordt zonder voorwaarden (vrijgeven van het terrein), of onder voorwaarden ten behoeve van het archeologisch belang. Dat kan zijn de verplichting tot het nemen van maatregelen om de archeologie in de bodem te behouden of tot het laten uitvoeren van een opgraving of archeologische begeleiding om de vindplaats voor aanvang van de bouw- of graafwerkzaamheden te documenteren.

Het al of niet opvolgen van een selectieadvies door de archeologisch uitvoerder is een besluit dat is voorbehouden aan het bevoegde gezag. Het (selectie)besluit kan dan ook afwijken van het selectieadvies. Als het bevoegd gezag concludeert dat de vindplaats behoudenswaardig is, zal de gemeente in lijn met beleidsuitgangspunten eerst moeten afwegen of de ruimtelijke plannen zodanig kunnen worden aangepast dat behoud van de vindplaats mogelijk is. Het rijks- en ook het provinciaal archeologiebeleid gaat uit van behoud van de vindplaats *in situ* (ter plekke, dat wil zeggen in de bodem). Is dit niet realiseerbaar, dan dient de aanwezige, als behoudenswaardig gewaardeerde, vindplaats te worden onderzocht door middel van een opgraving als definitieve beheersmaatregel. Als de archeologische vindplaats niet behoudenswaardig wordt bevonden- dan wel om andere redenen wordt gedeselecteerd- kan het terrein worden vrijgegeven voor de realisatie van de plannen. In sommige gevallen is aan te bevelen amateurarcheologen onderzoek te laten doen; dit kan alleen bij vindplaatsen met een negatief selectieadvies.

Bij het nemen van het (selectie)besluit wordt er van uitgegaan dat de kwaliteit van het archeologisch selectieadvies gewaarborgd is. Dit betekent dat het selectieadvies moet zijn opgesteld (en

gecontroleerd) door een senior KNA archeoloog en in overeenstemming is met de waardering, het gemeentelijk archeologiebeleid en vigerende selectiecriteria. Een ander uitgangspunt is dat het gehele proces voorafgaand aan het archeologische selectieadvies volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) is verlopen. Dat wil zeggen dat er in het geval van gravend onderzoek een Programma van Eisen (PvE) moet zijn geweest. Een PvE moet bovendien goedgekeurd zijn door het bevoegd gezag.

Uitvoeringswerkzaamheden zijn onderhevig aan een landelijk voorgeschreven kwaliteitssysteem (KNA). Bij de besluitvorming wordt -indien opgenomen in het archeologiebeleid- een onderzoeksagenda betrokken die op basis van de toelichting op de archeologiekkaart gesignaleerde kennislacunes is opgesteld en die ertoe moet leiden dat 'onderzoek met meerwaarde' wordt uitgevoerd, waardoor voorkomen wordt, dat er "meer van hetzelfde" onderzocht wordt.

BIJLAGE 1

Toetsingsprocedure

Rapportages worden door de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant getoetst aan de in de archeologische monumentenzorg voorgeschreven kwaliteitsnormen en aan de in de beroepsgroep gangbare gedragscodes m.b.t. onafhankelijkheid en proportionaliteit. De conclusies en aanbevelingen zijn getoetst aan de verwachte waarde van de locatie en aan de verhouding tot de bestaande en de te verwachten verstoring van het bodemarchief. Indien deze toetsing leidt tot aanbevelingen om het rapport te verbeteren, hebben deze aanbevelingen alleen betrekking op meetbare kwaliteitsaspecten en niet op zaken die binnen het domein van de integriteit en wetenschappelijke verantwoordelijkheid van de rapporteur vallen. Selectie- en beleidsadviezen van de toetser zijn onderscheiden van die van de auteur van het rapport.

Bij de toetsing is – waar nodig – gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- Gemeentelijke erfgoed- en archeologiekaarten
- Gemeentelijk archeologie- en erfgoedbeleid
- Minimale richtlijnen t.b.v. (de rapportage van) een archeologisch onderzoek in Noord-Brabant (april 2011)
- Regionale en Nationale Onderzoeksagenda Archeologie
- Gemeentelijke erfgoedmeetlat
- Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.3
- Leidraad Archeologische Standaard Boorbeschrijving
- Leidraad Archeologisch Onderzoek Beekdalen
- Leidraad Proefsleuvenonderzoek
- Leidraad IVO Karterend Booronderzoek
- Leidraad Standaard archeologische monitoring
- Kennisdocument “Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief”
- Checklist SIKB beoordeling IVO verkennend, karterend en waarderend
- Checklist SIKB beoordeling PvE
- Literatuur m.b.t. de regio voor zover die aanwezig is in de bibliotheek van het Archeologisch Centrum in Eindhoven
- Gedragscode van de Vereniging van Nederlandse Archeologen

BIJLAGE 2

Minimale richtlijnen t.b.v. (de rapportage van) een archeologisch onderzoek in Noord-Brabant

Het archeologisch onderzoek vindt plaats conform de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Als aanvulling hierop stelt de gemeente de hieronder vermelde eisen. Indien de gemeente beschikt over een vastgestelde gemeentelijke archeologische verwachtingen- en waardenkaart en/of een cultuurhistorische waardenkaart dient deze alvorens het archeologisch onderzoek wordt opgestart, te worden geraadpleegd.

Bij bureauonderzoek

- Het onderzoek start met een duidelijke omschrijving van de voorgenomen bodemverstoring in het plangebied. De omvang van de door de voorgenomen activiteiten te verstoren bodem wordt niet alleen in absolute vierkante meters uitgedrukt, maar tevens als percentage van het oppervlak van het plangebied. Ook de diepte van de verstoring dient vermeld te worden. In het geval er grond wordt opgebracht dient dit ook vermeld te worden.
- Het bureauonderzoek dient om enerzijds vast te stellen wat de gespecificeerde archeologische verwachting is en anderzijds wordt bepaald of en in welke mate het gebied verstoord is. Dit gebeurt op basis van relevant kaartmateriaal (o.a. geologie, geomorfologie, bodem), Archis, ontgrondingenkaart, bodemloket, historische kaarten waaronder in ieder geval de kadastrale minuut. Een afdruk van de oudste kadastrale kaart dient in ieder geval in het rapport opgenomen te worden. Daarnaast wordt de AHN geraadpleegd.
- De Archis-informatie betreft monumenten, waarnemingen, onderzoeken en onderzoeksmeldingen rondom het plangebied, waarbij vermeld en verbeeld wordt op hoeveel meter en op welke orientatie ze liggen ten opzichte van het plangebied.
- Indien onderzoeksmeldingen in ARCHIS geen of onvoldoende informatie bevatten, dan worden de betreffende onderzoeksrapporten geraadpleegd.
- Bij het verzamelen van informatie of vondstmeldingen dienen ook de lokale heemkundekringen geraadpleegd te worden.
- Van alle relevante vindplaatsen wordt een analyse gemaakt waarin per periode en per landschappelijke eenheid de bewoningsgeschiedenis wordt beschreven.
- Voor de historische beschrijving dienen ook zoveel mogelijk de lokaal toegankelijke bronnen bestudeerd te worden.
- Eventuele bekende bodemverontreiniging worden beschreven en op een kaart aangegeven.
- Indien beschikbaar dienen milieuboringen te worden gebruikt voor een eerste verificatie van de bodemkaart en een eerste indicatie omtrent verstoring van de bodemopbouw.
- Voor het bepalen van verstoringen in bebouwde gebieden dienen bouwdoSSIERS geraadpleegd te worden.
- Beknopte samenvatting van het onderzoek inclusief motivering van het advies.
- De titel bevat naast de plaats en gemeente ook de straatnaam met (huis)nummer (indien mogelijk).

Bij inventariserend veldonderzoek

- Het rapport dient te worden goedgekeurd door de bevoegde overheid.
- In de titel wordt verwezen naar het soort onderzoek (karterend, waarderend etc)
- De titel bevat naast de plaats, gemeente ook de straatnaam met (huis)nummer (indien mogelijk).
- Aanleiding onderzoek.
- Paragraaf waarin staat vermeld wat voor soort plan het betreft, welke ontwikkelingen er gaan plaatsvinden en tot welke diepte verstoring gaat plaatsvinden en in welke fase van de planprocedure het plan zich bevindt;
- Foto's van de status van het plangebied voorafgaand aan het inventariserend veldonderzoek.

- Mate van verstoordheid. Indien delen van het plangebied als verstoord worden aangemerkt, dient het begrip verstoord gedefinieerd te worden en dienen de verstoorde profielen beschreven te worden. Tevens dient aangegeven te worden welke processen hier (mogelijk) de oorzaak van zijn. Het begrip verstoord heeft in een archeologisch onderzoek betrekking op de bodemlagen waar de archeologische waarden in verwacht worden. In historische dorpskernen is de bodem veelal per definitie verstoord, maar dat wijst nu juist vaak op de aanwezigheid van archeologische resten.

Bij inventariserend veldonderzoek-overig

- Minimaal een week voor aanvang van de werkzaamheden wordt het bevoegd gezag op de hoogte gesteld van de startdatum.
- Tabel en beschrijving waarin per archeologische indicator (AI) staat aangegeven:
 - 1) de diepte waarop de AI is aangetroffen,
 - 2) de horizont waarin de AI is aangetroffen en de archeologische interpretatie van deze horizont,
 - 3) de conserveringstoestand van de AI (verbrand, vorstschade, geërodeerd, etc.),
 - 4) de determinatie,
 - 5) de datering van de AI
 - 6) een beschrijving van de AI (lengte, breedte, hoogte, versiering, bewerkingssporen, etc.)
- Boorstaten
 - Aanduiding van de bodemhorizonten (waaronder de fijnmazige horizontindeling, bijv. Aap en Aa bij esdekken)
 - Hoogte van de archeologische indicator (bijv. aardewerk, botmateriaal, houtskool, huttenleem, fosfaat en evt. kiezels in eolische afzettingen)
 - Van elke horizont of laag wordt een archeologische interpretatie gegeven
 - Per boorstaat is aangegeven: NAP-hoogte, type boor (en diameter) en maaswijdte zeef;
- Voor de juiste richtlijnen voor een booronderzoek (onderzoeksintensiteit en -methode) wordt verwezen naar: Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek, 2006 (in opdracht van de SIKB) en indien relevant de Leidraad Deel I Archeologisch Onderzoek van Beekdalen in Pleistoceen Nederland (SIKB, 2008). De keuze voor het aantal boringen, het boorgrid, de grootte van de boor en het al dan niet zeven van de opgeboorde grond dient te worden beargumenteerd met verwijzing naar de Leidraad/Leidraden.
- Voor de juiste richtlijnen voor een proefsleuvenonderzoek (onderzoeksintensiteit en -methode) wordt verwezen naar: Leidraad proefsleuven, 2009 (in opdracht van de SIKB). De keuze voor de dichtheid, grootte van de sleuven en het te onderzoeken oppervlak dient te worden beargumenteerd met verwijzing naar de Leidraad.
- Boringen dienen niet alleen te worden gezet op de locatie van de voorgenomen bodemverstoring in het plangebied, maar verspreid over het gehele plangebied zodat voorstellen voor ruimtelijke inrichting of aanpassingen daarvan kunnen worden gegeven.
- Bij Inventariserend veldonderzoeken d.m.v. verkennende boringen dient een zonerings-kaartje opgenomen te worden waarop is aangegeven welke gebieden kansarm of kansrijk zijn voor het aantreffen van archeologische waarden.
- De vraagstelling in de vorm van onderzoeksvragen dient opgenomen te zijn met minimaal de volgende vragen:
 - Inventariserend veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen
 - Wat is de bodemopbouw in het plangebied?
 - Wat is de mate van intactheid van de bodem?
 - Zijn er aanwijzingen voor een archeologische laag in het plangebied?
 - In welke mate komen de verwachtingen uit het bureauonderzoek overeen met de resultaten van het veldonderzoek?
 - Hoe luiden de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?
 - Hierop aanvullend bij inventariserend veldonderzoek d.m.v. karterende boringen

- Zijn er (on)bekende archeologische waarden aanwezig in het plangebied?
- Wat is de diepteligging van eventueel aanwezige archeologische resten?
- Inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven
- Wat is de aard, omvang, gaafheid, conservering, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
- Uit welke periode dateren deze sporen en sporenclusters? En wanneer zijn de vindplaatsen weer in onbruik geraakt?
- Wat is de ruimtelijke relatie tussen de sporen en sporenclusters onderling en ten opzichte van de natuurlijke omgeving?
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- Voor kleigronden dient de zanddiepte bepaald te worden indien meetbaar met gebruikelijk methoden en technieken. Aangegeven dient te worden hoe diep geboord is . Uitspraak dient zich te beperken tot het geboorde deel. Voor zandgronden dient de dekzandhoogte (het reliëf) bepaald te worden. Ook de ouderdom van het aangetroffen dekzand dient beschreven te worden (Oud of Jong).
- Indien opge vulde/verlande vennen of beekbeddingen worden aangeboord, dan dient de diepte van de opvulling te worden bepaald.
- In principe wordt elk terrein in landelijk gebied ook onderworpen aan een oppervlakte kartering. De wijze waarop dit geschiedt, wordt beschreven in het rapport.
- Voor het bepalen van de gaafheid dient in te worden gegaan op de toestand van het oude oppervlak in relatie tot de gaafheid van eventuele grondsporen/vondstlagen (bijv. esdek tot in de C-horizont verploegd, geen restant oorspronkelijke bodemprofiel meer aanwezig).
- Termen als “recent” of “subrecent” dienen te worden toegelicht.
- Er dient een terugkoppeling plaats te vinden tussen de opgestelde gespecificeerde archeologische verwachting en het uitgevoerde veldwerk (booronderzoek/sleuvenonderzoek).
- Wijze van vondstverzameling bij IVO-P: altijd in vierkante vakken, zo klein mogelijk: prehistorische sites 1 x 1 m, vuursteensites 50 x 50 cm, andere perioden 2 x 2 tot 5 x 5 m, afhankelijk van vraagstelling. Vondsten uit sporen per vulling verzamelen.
- Bij een proefsleuvenonderzoek dienen alle sporen te worden gecoupeerd en afgewerkt, tenzij er zeker nader onderzoek volgt.
- Beknpte samenvatting van het onderzoek.

In het rapport dienen als aanvulling op de KNA de volgende kaarten te worden opgenomen:

- Kaart met daarop de ligging van de gemeente in Nederland en de ligging en begrenzing van het plangebied (1:25.000).
- Kaart met het bestaande plangebied (luchtfoto).
- Kaart met de nieuwe voorgenomen inrichting van het plangebied.
- Kaart met gebieden die begrenzing van het onderzochte gebied en de begrenzing van niet onderzochte delen van het plangebied waarover dus geen uitspraak gedaan kan worden.
- Kaart met daarop de locatie van de uitgevoerde boringen indien van toepassing.
- Kaart met daarop de gebieden die aan oppervlaktekartering zijn onderworpen en de locatie van de oppervlaktevondsten.
- Een kaart met de plaats van de (eventuele) verstoringen in het plangebied en de begrenzing en diepte van de verstoringen.
- Een uitsnede van de IKAW of gemeentelijke waardenkaart, indien aanwezig, met daarop alle monumenten, waarnemingen, onderzoeken en onderzoeksmeldingen (mogen ook gescheiden kaarten zijn).
- Een uitsnede van de oudste kadastrale kaart van het onderzoeksgebied.
- Een kaart met de onderbouwde en gespecificeerde verwachting op archeologische resten op basis van het bureauonderzoek.
- Hoogtekaart (reliëf).

- Kaart met daarop aangegeven de locatie van vindplaatsen en de begrenzing daarvan.
- Kaart met daarop aangegeven de aanbevolen wel en niet nader te onderzoeken gebieden.

Van het rapport dient een digitale conceptversie aan het bevoegd gezag te worden voorgelegd.
Eventuele op- en aanmerkingen worden verwerkt in het definitief rapport.

Het definitieve rapport dient in 5-voud en digitaal (pdf) aan het bevoegd gezag aangeleverd te worden.
Voorts worden een exemplaar van het rapport verstrekt aan de lokale heemkundekring, de regionale Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland, de SRE Milieudienst en de provincie Noord-Brabant.